

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ด้านความรู้และเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่ โดยดำเนินการวิจัย ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่งที่กำหนด (Cross-Sectional Studies)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่ จากวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคทั้ง 4 แห่ง ซึ่งจะจบและออกไปปฏิบัติงาน ในเดือนธันวาคม 2533 จำนวน 343 คน

การเลือกตัวอย่างและขนาดตัวอย่าง

ในการเลือกตัวอย่างและขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) จากวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคทั้ง 4 แห่ง ในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ก่อนที่จะออกไปปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่าง

เจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ที่สำเร็จในช่องทางเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ก่อนที่จะออกไปปฏิบัติงาน ได้แก่

วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคเหนือ	
จังหวัดพิษณุโลก	จำนวน 100 คน
วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคกลาง	
จังหวัดชลบุรี	จำนวน 86 คน
วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
จังหวัดขอนแก่น	จำนวน 83 คน
วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้	
จังหวัดยะลา	จำนวน 74 คน
	รวม 343 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่ได้จากการศึกษาทฤษฎีจากหนังสือ เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างให้ครอบคลุมตัวแปร ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ และได้้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไข

แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) จากวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคทั้ง 4 แห่ง โดยแบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป เช่น วิทยาลัยการสาธารณสุข อายุ ศาสนา การศึกษาสูงสุดของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา การอบรมทรัพย์ของครอบครัวและภูมิลาเนาเดิม (ดูตัวอย่างในภาคผนวกท้ายเล่ม)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐาน ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยให้เลือกตอบเพียงตัวเลือกเดียว มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบถูก ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบผิด ให้ 0 คะแนน

สำหรับการประเมินผลความรู้จะประเมินโดยอิงกลุ่มเป็นหลักโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์การประเมินผลความรู้ดังนี้ คือ ผลรวมของคะแนนที่ต่ำกว่า $\bar{X} - 1SD$. ถือว่ามีความรู้ต่ำ ผลรวมของคะแนนระหว่าง $\bar{X} + 1SD$. ถือว่ามีความรู้ปานกลาง ผลรวมของคะแนนที่สูงกว่า $\bar{X} + 1SD$. ถือว่ามีความรู้ดี

ส่วนที่ 3 เป็นแบบทดสอบเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) สร้างขึ้นโดยการประยุกต์ แบบวัดเจตคติมาตราประเมินค่า Likert Scale ชนิด 5 ตัวเลือก โดยให้เลือกตอบเพียงตัวเลือกเดียว ตามความรู้สึกและความเชื่อของตนเอง ที่ตรงกับข้อความในแบบทดสอบ แต่ละข้อ มีจำนวน 30 ข้อ มีเนื้อหาของคำถามที่ใช้ในการวัดสอดคล้องกับข้อความคำถามในแบบทดสอบวัดความรู้

ข้อความเชิงบวก เมื่อตอบว่า

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	เท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน

ข้อความเชิงลบ เมื่อตอบว่า

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน
เห็นด้วย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	5	คะแนน

สำหรับการประเมินผลเจตคติ จะประเมินโดยอิงกลุ่มเป็นหลักโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในเกณฑ์การประเมินผลระดับเจตคติดังนี้ คือ ผลรวมของคะแนนที่ต่ำกว่า $\bar{X} - 1S.D.$ ถือว่ามีเจตคติต่ำ ผลรวมของคะแนนระหว่าง $\bar{X} + 1S.D.$ ถือว่ามีเจตคติปานกลาง ผลรวมของคะแนนที่สูงกว่า $\bar{X} + 1S.D.$ ถือว่ามีเจตคติดี

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างและพัฒนาคุณภาพของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทำการศึกษาหลักสูตร วัตถุประสงค์ เนื้อหาของการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับ การสาธารณสุขมูลฐานตาม หลักสูตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย)
2. ทำการศึกษาทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้
3. กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถาม
4. สร้างข้อความของแบบสอบถามโดยประยุกต์จากผลงานวิจัยของ สมจิต แคนสีแก้ว ซึ่งศึกษาเรื่องเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติต่อการสาธารณสุขมูลฐานของผดุงครรภ์อนามัย
5. ทำการทดสอบเครื่องมือ โดยนำ แบบสอบถามไปทดลอง ใช้กับนักศึกษาเจ้าพนักงานสาธารณสุข รุ่นก่อนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 47 คน แล้วทำการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม แต่ละข้อ และหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งชุด ได้แบบรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐาน

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือราชการขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสุภาคใต้ จังหวัดยะลา และนำหนังสือเข้าพบผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสุภาคใต้แต่ละแห่ง เพื่อขอความร่วมมือและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นจึงเข้าพบหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาและอาจารย์ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ การตอบแบบสอบถามของนักศึกษา นัดหมายวันเวลา และวิธีการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ก่อนทำการแจกแบบสอบถาม อาจารย์ผู้รับผิดชอบได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับ และวิธีการกรอกแบบสอบถามให้นักศึกษาทราบ จากนั้นอาจารย์ผู้รับผิดชอบแต่ละวิทยาลัยฯ ได้แจกแบบสอบถาม และเมื่อนักศึกษาตอบแบบสอบถามเสร็จ และนำส่งอาจารย์ผู้รับผิดชอบตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทันที เมื่อพบว่าแบบสอบถามฉบับใดยังไม่สมบูรณ์ ก็จะทำการส่งแบบสอบถามฉบับนั้น ให้นักศึกษานำไปกรอกใหม่จนสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. แปลงข้อมูลที่ได้เป็นรหัส ตามคู่มือการลงรหัส และเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรม Epiinfo เขียนคำสั่งโดยใช้โปรแกรม Standard Word และนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS/pc+(Statistics Package for the Social Science)
3. รายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้
 1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรตัวอย่าง โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตาราง
 2. วิเคราะห์ ความรู้และเจตคติ โดยใช้ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้และเจตคติ ต่อการ
สาธารณสุขมูลฐาน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson
's Movement Correlation Coefficient)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยภูมิหลังเกี่ยวกับความรู้และ
เจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐาน โดยใช้ Chi-square test.